

Appendix

Belgische cases in de Arolsen Archives

- 1 Korte inleiding voor de leerkracht
- 2 Dossier over Marcel Uytendhoef
- 3 Dossier over Edmond Ameye
- 4 Dossier over Justin Pieters
- 5 Belgische effecten in de Arolsen Archives
- 6 #StolenMemory in België

#StolenMemory, collectie persoonlijke effecten @Arolsen Archives

#StolenMemory

Belgische cases

Korte inleiding voor de leerkracht

Deze appendix is bedoeld om het lesmateriaal over #StolenMemory sterker te verankeren in de Belgische context en om alternatieve cases te voorzien voor de oefeningen in de leseenheden. We gaan wat dieper in op de aangrijpende verhalen van 3 Belgische verzetsstrijders die door de nazi's werden gedeporteerd naar het concentratiekamp van Neuengamme: Marcel Uytendhoef (Merksplas), Edmond Ameye (Deerlijk), en Justin Pieters (Diepenbeek). Hun individuele lotgevallen worden belicht met behulp van foto's, archiefstukken en korte biografieën. De leerkracht kan de werkbladen, tijdlijn en gebeurtenisfiches uit leseenheden 1 en 2 gebruiken om met de Belgische dossiers aan de slag te gaan of de verhalen te kaderen in de context van de geschiedenis van de nazivervolging in België.

De dossiers worden gevolgd door een overzicht van de Belgische effecten in de Arolsen Archives: het leeuwendeel van die objecten is al teruggegeven aan de families en nabestaanden van de slachtoffers, maar er blijven nog steeds een handvol cold cases over. We voorzien een lijst met namen en links naar de foto's van de effecten in ons archief.

Tot slot presenteren we enkele beelden van de #StolenMemory-tentoonstelling, die sinds mei 2022 door België reist en er neerstrijkt in de publieke ruimte. De expo was al te zien in tal van historische locaties, zoals het Fort van Breendonk en Kazerne Dossin. Er zijn momenteel ook tentoonstellingscontainers onderweg in Duitsland en Polen. Volgend jaar trekt de #StolenMemory-tentoonstelling naar Frankrijk. Sinds de start van de campagne, zijn er al zo'n 600 effecten teruggekeerd naar families over heel Europa!

Materiaal

- 1 3 dossiers over Belgisch slachtoffers van de nazivervolging met foto's, documentair materiaal en een korte biografie.
- 2 Smartphone/tablet om bijhorende media en de effecten van een specifiek individu te bekijken op het internet
- 3 Lijst met Belgische effecten in de Arolsen Archives (met links naar het archief)

Gebruik het werkblad, de gebeurtenisfiche en tijdlijn van leseenheid 1 en 2.

Appendix

Dossier over

Marcel Uytdenhoef

Geboren in Merksplas

op 20.11.1914

De effecten van Marcel
Uytdenhoef / Uytdehoef /
Wytdenhoef

<https://digitalcollections.its-arolsen.org/01020903/name/view/194219>

Context → Thematische inleiding ('Wat zijn effecten' / 'Wat is een archief?')

Tijdens het inleidende groepsgesprek over de afbeelding van de envelop met effecten (zie afbeelding hieronder), kan de leerkracht ook de persoonlijke bezittingen van Marcel Uytdenhoef tonen (aanvullend of als alternatief). De bonte verzameling foto's, kaarten en knipsels uit de door de nazi's in beslag genomen portefeuille van Marcel roepen het leven in de jaren '40 op en onthullen belangrijke aspecten van zijn verhaal. De documenten en setting zijn herkenbaar voor de leerlingen en de foto's spreken tot de verbeelding.

A LA VILLE D'ANVERS
 Propriétaire : Charles VAN HOOGTEN-BAERT
 CAFÉ-RESTAURANT
 BUFFET FROID

En dégustation : **BIÈRES HOUGAERDE** PENSION DE FAMILLE

QUAI DE CORONMEUSE, 69 — LIÈGE
 Téléphone : 162.97

PROVINCIE ANTWERPEN
 Kantoor : Beers

**AANGIFTE VAN EEN RIJWIEL MET
 EEN ZITPLAATS**
 JAAR 1944

Naam : W. J. J. J. J.
 Voornamen : Alfred Janssens
 Identiteitskaart : N° 3574
 Straat en N° : Beers 79
 Gemeente : Beers

Bijelden men een duplicaat van de aangifte verlang, inzonderheid met het oog op reizen naar het buitenland, daerenboven aangeven :
 Merk van het rijwiel : _____
 Fabrieksnummer : _____

Vak in te vullen door den ontvanger :

Datum : _____
 Plaat : N° 63626
 Provincietaxe : fr. 15,—
 Staatsbelasting : " 20,—
 Gemeenteopcentimes : " _____
 Totaal : fr. 29.40

TOEGANGSKAART N° 10875

voor Voytenloef Marcel
 geboren den 20-11-14 woonachtig Mutsplas
Colonie straat, n° 99

Eenzelvigheidskaart N° 2574

TIJDELIJKE toelating tot het betreden van het hawengebied
 dagelijks van 7 uur tot 19 uur
 Geldig tot 10-5-44
 Verlengd tot 10-9-44
 Verlengd tot _____

Handtekening van drager, M. Voytenloef Ns. den Havenkapitein-Commandant, L. Langh

Achterevolgende wooningen in de gemeente	N ^o	A/d.	Datum	Boek Bladz.
	STRAAT			

Aan te bieden bij elke woonwondering.

Koninklijke besluiten
van 8 Februari 1919 - 31 Augustus 1932

Art. 2 — Deze kaart is verplichtend en moet op elke vraag van de politie vertoond worden. Zij moet aangeboden worden bij elke woonstverandering in de gemeente alsmede voor alle verklaring, vraag voor getuigenschappen en wanneer men zijne eenzelvheidskaart vaststelt.

Art. 3 — Deze kaart moet vernieuwd worden in geval van huwelijk en telkenmale de belanghebbende van verblijf verandert, dat is zijne woonst van eene gemeente naar eene andere overbrengt.

De door het gebruik beschadigde kaarten moeten vervangen worden; evenzoo de kaarten van de personen wier wezen niet meer met het portret overeenstemt.

Art. 4 — De personen die niet voorzien zijn van hunne kaart van eenzelvheid en inschrijving in de bevolkingsregisters en zij die, veranderd hebbende van verblijf, zullen verwaarloosd hebben deze te vernieuwen, kunnen, overeenkomstig artikel 6 van de wet van 2 Juni 1936, gestraft worden met een boete welke de 25 frank niet mag te boven gaan.

[Is strafbaar met dezelfde straf, onverminderd de toepassing van strengere strafbepalingen, alle persoon wiens eenzelvheidskaart uitkrabbingen of andere vervalschingen vertoont of een portret draagt dat het zijne niet is.] (Kon. Best. 31 Augustus 1932).

Koninkrijk België

GEMEENTE

Merksplas

KAART VAN EENZELVHEID

en Inschrijving

In de Bevolkingsregisters

Papierhandel BALSACQ-DULIERRE Luttre.

VOORLOOPIG KWIJTSCHRIFT

Roode Kruis van België

+

N° 51997

M Marcel Wytddenhoef
Kolonie 99 Merksplas

Beroep Scheepmeter

die de hoedanigheid wenscht van werkend lid

jaar 1943 aan de afdeling van Merksplas

heeft gestort 10 f.

aan H. Van Epool

Merksplas den 5^{en} juli 1943

Handtekening

H. Van Epool

De lidkaart (officieel ontvangstbewijs) zal door de afdeling gezonden worden.

112

WYTDENHOEF, Marcel
20.11.1944

1943 | 1944

MERKSPAS S. K.

K. B. V. B.

M^{ez} Betty Geenen
Molenrijde N° 25

is ingeschreven in onze vereeniging als:

STEUNEND LID

DE SCHATBEWAARDER.

8/10/43

H. Van Epool

Dossier over Marcel Uytdenhoef

Marcel Uytdenhoef

Marcel Uytdenhoef werd op 20 november 1914 geboren in Merksplas, nabij Turnhout. Bij het uitbreken van de oorlog werd hij opgeroepen door het Belgisch leger en ingedeeld bij het 3de Regiment Lansiers. Marcel werd in Frankrijk door de oprukkende Duitsers krijgsgevangen genomen en naar Duitsland gestuurd om dwangarbeid te verrichten. Na zijn terugkeer ging hij in Merksplas-Kolonie wonen en werd er lid van het verzet. Hij werkte in de haven van Antwerpen, waar hij voedsel verzamelde voor ondergedoken mensen. In 1944 werd de verzetsgroep van Marcel verraden en door de nazi's gearresteerd. Marcel werd opgesloten in de lokale gevangenis en in oktober overgebracht naar Kamp Amersfoort in Nederland. Van daaruit werd hij gedeporteerd naar het concentratiekamp van Neuengamme en korte tijd later naar Ravensbrück. In april 1945 werd dat kamp bevrijd door het Rode Leger. Tijdens de Russische evacuatie van de overlevende gevangenen, viel Marcel uit een overvolle vrachtwagen, waardoor hij geïsoleerd raakte van het konvooi. Toch wist hij een paar weken alleen te overleven in de omringende bossen. In mei 1945 werd hij gevonden en uiteindelijk repatriëerd door het Rode Kruis. Marcel woog nog 48 kg bij zijn thuiskomst in de Kempen. Zijn ervaringen in de concentratiekampen tekenden hem voor het leven. Hij overleed in 1969 in Berchem.

De persoonlijke bezittingen van Marcel Uytdenhoef werden op 27 september 2016 teruggegeven aan zijn familie.

Op bezoek in het archief te Bad Arolsen.

Dachau. Sinds oktober 2015 staan al die objecten met foto on-line. Daarbij waren er ook zaken van ene Marcel Uytdenhoef uit Merksplas. Door de bemiddeling van Martin Van Aerscht ging men op zoek naar familie. Zo vond men Marcel junior, het petekind van Marcel senior.

"MU" staat voor Marcel Uytdenhoef.

Foto van de teruggave van de effecten van Marcel Uytdenhoef op 27.10.2017 in Bad Arolsen. Bron: "Gevonden in een Duits concentratiekamp: Een boeiend oorlogsverhaal n.a.v. de vondst van een aantal persoonlijke bezittingen en foto's van een ex-krijgsgevangen dorpsgenoot", *De Nieuwe Spetser*, editie 457 (Jan 2017), pp 42-44.

Appendix

Dossier over

Edmond Ameye

Geboren in Deerlijk

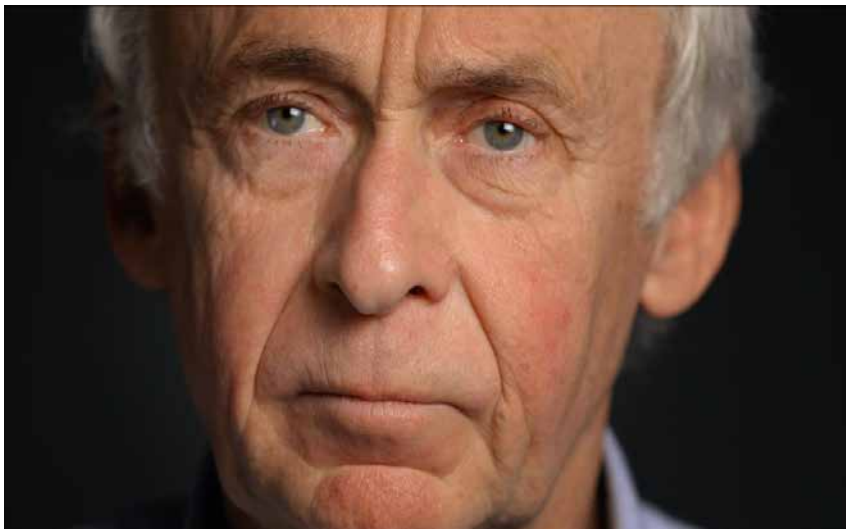
op 29.07.1900

De effecten van Edmond Ameye
<https://digitalcollections.its-arolsen.org/01020903/name/view/194219>

Context → Leseenheden 1 en 2
(onderzoek individuele cases aan de hand van effecten)

Bekijk een interview met Yves Stappers, de kleinzoon van Edmond Ameye

<https://vimeo.com/692315261>

Screenshot van de video over de teruggave van de effecten van Edmond Ameye op de #StolenMemory-website

Dossier over Edmond Ameye

Kapitein-Commandant Edmond Ameye als stafofficier bij de 14de Infanteriedivisie te Lummen (Source: LTK / CC BY-SA 4.0)

Dossier over Edmond Ameye

Krijgsgevangenenkamp Oflag IX A/H in Elbersdorf, nabij Kassel, waar Edmond Ameye 2 jaar in gevangenschap doorbracht. ©Archiv Spangenberg / POW sketch, D.S. Bertram, 1942, Imperial War Museum Collection Art.I WM ART LD 5199 D

Dossier over Edmond Ameye

Adolf Hitler bezoekt de stad Gent in 1940 (het stadhuis is zichtbaar in de achtergrond).
Met dank aan Sander van Wassenhove (beeld) en Korneel Bostyn (inkleuring).

Dossier over Edmond Ameye

Gewapend verzet: Belgische verzetslieden verslepen een vat vol wapens en munitie dat werd gedropt door de geallieerden. @Getty Images

Insigne van het Geheim Leger

Genadeloze vervolging: op 22 en 23 februari 1941 worden zo'n 400 Joodse mannen willekeurig gearresteerd tijdens een grootscheepse actie in Amsterdam. De gevangenen worden gedeporteerd naar het concentratiekamp van Buchenwald en daarna naar Mauthausen. Ze werden bijna allemaal vermoord. @Fotocollectie Anefo, Nationaal Archief.

Dossier over Edmond Ameye

Dwargarbeiders in de Deutsche Ausruestungswerke (DAW), Neuengamme, Juni 1944. National Archives, WO 309/871

Dodenmars in de buurt van het concentratiekamp van Dachau.
©Stadtarchiv Landsberg am Lech.

God heeft hem bereid gevonden, omdat zijn leven gedurende langen tijd reeds een voortdurende voorbereiding was voor het laatste uur. (St. Ther.)
Hetgeen de Heer heeft gewild is geschied. Gezegend weze de Naam des Heeren. (John.)

†
Ter glorievolle gedachtenis van Kapitein-Kommandant

Edmond AMEYE

echtgenoot van Mevrouw Fernande VAN MEENEN

Politieke Gevangene - Chef van den Etat-Major der Zone III. A. S.

Oorlogsvrijwilliger 1914-1918

Ridder der Leopoldsorde en der Kroonorde.

Geboren te Deerlijk den 29 Juli 1900, gesneuveld voor het Vaderland omstreeks 12 April 1945, in het exterminatie-kamp van Bergen-Belsen.

Zoals ik *gansch* mijn plicht zal vervullen, is het mogelijk dat ik mijn leven zal te geven hebben voor het Vaderland; in dit geval zal uw lijden verzacht worden en mijn plichts-vervulling zal voor onze lieve kinderen een bron zijn van edele gevoelens. (Uit zijn laatste brief)

Als een ware overste gaf hij nooit zijn orders zonder deze aan zijn gezond oordeel, zijn diep doorzicht te onderwerpen en zonder zich te vergewissen dat de uitvoerings-modaliteiten wel goed begrepen waren. — Met een ongestoorde maar aangrijpende kalmte in zijn optreden en een uithoudings-vermogen van groote beteekenis, organiseerde hij kontaktnamen met de secteur-kommandanten.

Gedurende zijn veelvuldige inspecties gaf hij altijd persoonlijk geheime inlichtingen, fondsen en wapenen, noodig bij deze verschillende groepeerings.

Zonder kommer voor het gevaar, organiseerde hij in de woonst van menig onderverdokene of geheime zendbode, clandestiene vergaderingen en besprekingen.

Door zijn betrekkingen gelukte hij erin degelijke hulp te verleenen aan de chefs der speciale groepen die belast waren met het antidestructie-verweer van de haven, elektrische centralen en zoomer.

Bij het einde van Juli 1944, toen verscheidene chefs werden gearresteerd, stond hij schier alleen aan het hoofd van den Etat-Major der Zone en hij kon toch een werkelijk hopeloozen toestand verhelpen.

Deze Eerste-Rang Officier van groote waarde verdient den lof en de hulde van allen en eene uitzonderlijke plaats in de annalen van het Geheime Leger, want hij heeft het Vaderland op schitterende wijze gediend. (Uittreksel der citatie van den A. S.)

Iedereen beminde hem, omdat hij alleen zichzelf kon vergeten en slechts aan anderen denken. (St. Gregorius van Naz.)

Barmhartige Jezus, geef hem de eeuwige rust. (7 dagen en 7 quadr.)

Mevrouw Edmond AMEYE en hare kinderen,
Mevrouw We Al. AMEYE en hare dochters Juffers Blanche en Cecile,
bedanken voor de blijken van medevoelen in deze droevige ramp.

Drukkerij G. J. M. Deleersnyder, Deerlijk.

Bidprentje van Edmond Ameye (Source: LTK CC BY-SA 4.0)

Dossier over Edmond Ameye

Belgier Stand vom 18. August 1944
Offizier IX A/B

Nr.	Nam.	Vorname	Bezeichnung	Abteilung
1.	Abele	Lucien	Leutnant	34. Infanterie-Regt.
2.	Aerols	Staphan, Désiré	Hauptmann	52.
3.	Alan	Méan	Oberltnt.	Nachrichtentruppe
4.	Anciaux	Fules	Hauptm. I. Kl.	Stab des IV. A. K.
5.	Ameye	Edmond	"	Stab des 14. Inf. Div.
6.	Antoine	Robert, L. E.	Oberltnt.	Bauh. Tr. Gr. Hauptb.
7.	Aratz	Albert	Major	Chef des Stabes des 12. Div.
8.	Aubert	Cetove	Hauptm. I. Kl.	36. Infanterie-Regt.
9.	Baekelandt	Séon	Major	7. Art. Regt.
10.	Baels	Etienne	Oberst	"
11.	Baert	Edgard	Leutnant	33. Infanterie-Regt.
12.	Balaine	Guyille, Désiré	Major	1.
13.	Baland	Régéri, A. J.	Oberltnt.	5. Art. Jäger Regt.
14.	Baron de	Bernand	Leutnant	3. Flieger-Regt.
15.	Vinok	Baron Jan Paul	Hauptmann	6. Art. Regt. Verab. d. Stabes
		guez de Bix- suid		
16.	Baudry	Albert	Leutnant	1. Karabiner-Regt.
17.	Baurin	Georges	Oberltnt.	Stab des 1. Div. Art. Jäger
18.	Bouscart	Albert	"	Transporttr. Grob. Hauptmann
19.	Bocquet	André	Oberltnt.	Chef des Stabes d. Flieger- Hauptmannschaft des Art.
20.	Boerens	Joseph, H. G.	Hauptm. I. Kl.	31. Infanterie-Regt.
21.	Bollator	Od. A. E. J.	Major	22.
22.	Bomelink	Armand	Hauptmann	54.
23.	Bovien	Faust	" I. Kl.	55.
24.	Burghe	John, Michael	Leutnant	34.
25.	Bertschamps	Jean	Hauptmann	Stab 5. Inf. Div.
26.	Borvas	Pierre, H. G. A.	Leutnant	12. Infanterie-Regt.
27.	Boysart	Henri	Hauptmann	2. Inf. Regt.
28.	Briels	Jullien, Louis	" I. Kl.	Hauptquartier II. A. K.
29.	Bihar	André, Joseph	Oberltnt.	1. Karabiner Regt.
30.	Billiaert	Louis, Pierre	Hauptm. I. Kl.	7. Infanterie-Regt.
31.	Bingen	Albert, J. E.	"	Stab des 12. Inf. Div.
32.	Blaton	Villy, Maurice	Oberltnt.	13. Art. Regt.
33.	Blompain	Jean	Hauptmann	Stab des 13. Inf. Div.
34.	Bhonne	Engèle, Joseph	Leutnant	2. Infanterie-Regt.
35.	Bodart	Ante	Hauptm. I. Kl.	Chef des Stabes I. Flieger- Regt.

NAME NUMBER 4 NUMBER NUMBER 104
SERIAL NUMBER 125

NO	NO	NAME	BIRTH	CHRISTIAN DATE OF BIRTH	DATE OF DEPORTATION	DESCRIPTION OF CONTENTS
1	44494	Mionnet Wilmar	19-5-95	(02535)(17/24)	19-5-95	1 white pocket watch with white chain, envelope dated: 22-6-44
2	44730	Brucers Josef	17-3-14	(3185)	17-3-14	1 white pocket watch in case with white chain envelope dated: 16-8-44
3	44542	Gybels Lloyd	8-7-20		8-7-20	1 white wrist watch envelope dated: 11-8-44
4	44660	Ameye Edmond	29-6-00		29-6-00	1 yellow pocket watch in leather case, 1 white bracelet with address, 1 yellow wedding ring inscribed: Fernand et Edmond unis le 26-1-1929, 1 yellow signet ring marked: 12, 2 white cuff links, 1 fountain pen
		address: 309 Boulevard du Charleaux, GAND				
5	44744	van Goldenhoven Evarad	7-10-27	(3213)	7-10-27	1 white pocket watch in case with white chain envelope dated: 17-8-44
6	44730	Moorren Rami	9-12-25	(3180)	9-12-25	1 white pocket watch with white chain envelope dated: 16-8-44
7	44392	de Coulaerde Jos.	13-5-01		13-5-01	1 white pocket watch with yellow chain
8	46973	Fleury Georges	3-4-20	(65809)	3-4-20	1 white pocket watch in case envelope dated: 22-6-44
9	45127	van der Veken Théopille	29-12-26	(6799)(15110)(025/17)	29-12-26	1 white pocket watch with white chain, 1 Belgian, 1 Dutch coins envelope dated: 22-6-44
10	45108	Degand Fernand	24-9-25		24-9-25	1 white pocket watch with leather case
11	44920	Boysart Robert	16-4-06		16-4-06	1 white pocket watch with white chain
12	44812	Denayer Louis	5-9-26	(16746)	5-9-26	1 white pocket watch envelope dated: 27-8-44
13	BRIGIAN 44875	van Laer Tillea Joseph	21-9-92		21-9-92	address: Berchem, Croptesleensweg no. 367 1 identity card, 1 pocket watch with white chain and white pendant
14	45068	van den Bos Guston	1-12-23		1-12-23	1 white pocket watch with white chain
15	45576	Delege Jean	31-5-25	(6074)	31-5-25	1 yellow pocket watch with white chain envelope dated: 24-8-44

Delege Jean

DEAD Belgian
Name: AMEY, Edmond
Born: in: *H. P.*
Died: 2. 4. 45 at: Bergen-Belsen
Grave: Belsen
K. - L. K.: Kelle
Source: List compiled May 46

DEATH CERT. 40

AMERICAN JOINT DISTRIBUTION COMMITTEE
LOCATION SERVICE BELSEN CAMP

Date: 19.8.1947

Surname: AMEY First Name: Edmond
Previous Name: Birthdate:
Birthplace: Gand Nationality: Belgian
Present Address: Address before Deport:
Name of Father: Name of Mother:
Information Learned about above person: Died in April 1945 in Belsen

Documenten in het dossier van Edmond Ameye in de Arolsen Archives, met o.a. info over zijn internering in Oflag IX en overlijden in Bergen-Belsen. Het enige bewijs van zijn internering in het concentratiekamp van Neuengamme is de lijst met persoonlijke effecten van dat kamp, die werd gevonden na de bevrijding. Edmond Ameye kreeg er het gevangenennummer 44860. Arolsen Archives Collection D7007264

Dossier over Edmond Ameye

Het zakhorloge van Edmond Ameye, Arolsen Archives Collection

Dossier over Edmond Ameye

(boven) Yves Stappers (tweede van links), de kleinzoon van Edmond Ameye, tijdens de opening van de #StolenMemory-tentoonstelling in het Jubelpark te Brussels, mei 2022, Arolsen Archives Photo Collection

(onder) Tom Ameye (rechts), kleinzoon of Edmond Ameye, tijdens de opening van de #StolenMemory-tentoonstelling in Fort Breendonk, Willebroek, 2022. ©Ward Bosmans, Nieuwsblad

De Commandant Edmond Ameyestraat en het symbolisch graf van Edmond Ameye in Deerlijk. Met dank aan Jesse Vanden Broeck

Dossier over Edmond Ameye

Edmond Ameye

Edmond Ameye werd op 29 juli 1900 geboren in Deerlijk, nabij Kortrijk. Hij was de zoon van een veldwachter en had twee zussen. In de periode voor de oorlog maakte hij carrière als beroepsmilitair en stichtte hij een gezin. Tijdens de Achttiendaagse veldtocht (in mei 1945) was Edmond stafofficier bij de 14de Infanteriedivisie van het Belgische leger. Hij werd gevangengenomen en weggevoerd naar Offizierslager (Oflag) IX-A, een krijgsgevangenenkamp voor officieren in het Duitse Spangenberg. In 1942 keerde hij terug naar het bezette België, waar hij zich aansloot bij het Geheim Leger in Gent. Als officier in het gewapend verzet speelde Edmond een sleutelrol in tal van spectaculaire verzetsacties. Op 2 augustus 1944 werd hij door de Gestapo gearresteerd en opgesloten in de gevangenis van Gent, waar hij ondervraagd en gefolterd werd. Op 30 augustus volgde zijn deportatie naar het concentratiekamp van Neuengamme, waar hij het gevangenenummer 44860 kreeg. Daarna werd Edmond overgebracht naar het buitenkamp Hannover-Misberg. Door de opmars van het Britse leger werden Edmond en zijn medegevangenen in april 1945 op dodenmars gestuurd naar het concentratiekamp van Bergen-Belsen. Daar bezweek hij aan tyfus en werd hij vermoedelijk begraven in een massagraf, een paar dagen voor de bevrijding. Na de oorlog werd Edmond postuum gelauwerd voor zijn moed en leiderschap in het gewapend verzet: hij kreeg het Kruis van Officier in de Leopoldsorde en het Oorlogskruis. In zijn geboortedorp Deerlijk werd de Commandant Edmond Ameyestraat naar hem vernoemd. Hij kreeg er ook een symbolisch graf en herdenkingsteken. Het zakhorloge van Edmond Ameye werd in 2019 teruggegeven aan zijn familie.

Yves Stappers en zijn echtgenote vertellen het verhaal van de terugkeer van het horloge van zijn grootvader. "Un Belge retrouve la montre volée à son grand-père déporté", Myriam Bru, Soirmag 19/05/2022

Appendix

Dossier over

Justin Pieters

Geboren in Diepenbeek

op 14.12.1922

De effecten van Justin Pieters
<https://digitalcollections.its-arolsen.org/01020903/name/view/193458>

Context → Leseenheden 1 en 2 (onderzoek individuele cases aan de hand van effecten)

Het horloge van verzetsstrijder Justin Pieters (rechtsboven) keert na 78 jaar terug. ©Sven Dillen en Arolsen Archives

Dossier over Justin Pieters

Parade van het Duitse leger voor het Koninklijk Paleis in Brussel @Bundesarchiv

De Wehrmacht trekt Genk binnen tijdens Achttiendaagse Veldtocht, mei 1940 ©Cegesoma (CEGES CA 1/20/17/2 n° 2727).

Gérard Romsée, collaborerend Gouverneur van Limburg (1940), brengt samen met zijn getrouwen de Hitlergroet op de Grote Markt in Hasselt. ©Cegesoma (CEGES CA 770/n° 32716)

Dossier over Justin Pieters

Gevangenen die zijn aangekomen in de 'Hel van Breendonk' moeten stilstaan tijdens de registratie en het uitdelen van de kampkledij; wie bewoog werd zwaar mishandeld, 13 juni 1941.

Dwargarbeit in het Kamp van Breendonk ©Otto Kropf, Sprank-Collectie, Cegesoma)

SS Sturmbannführer Philipp Schmitt (met hond) poseert met Frans Wilms, Arthur Pruss, Ernst Lais and Walter Müller aan de poorten van Breendonk, met dank aan Fort van Breendonk en het War Heritage Institute

Pieters		Wortgegenstand	
Name		Justin	
1		Inhalt	
1	1 Armbanduhr weiss	2	
2		3	
3		4	
Anerkannt:		Em	
Breendonk; dem 13. Juni 1941		Breendonk, de	
Unterschrift			
[Handwritten Signature]			

ZUWACHS
+

Polizeihaftlager Breendonk Ordner Nr. 2
DCC 4/1

LISTE DES ANCIENS DE BREENDONK
(Liste ehemaliger Häftlinge des Polizeihaftlagers
Breendonk
- Nachkriegsaufstellung -

Stanzzahl: 50

LOMBED:
T. - 1. APR 1948
S. CHECKED

Registratie van de persoonlijke effecten van Justin Pieters in SS-Auffanglager Breendonk. Arolsen Archives Collection

Dossier over **Justin Pieters**

Het concentratiekamp van Neuengamme
©KZ-Gedenkstätte Neuengamme

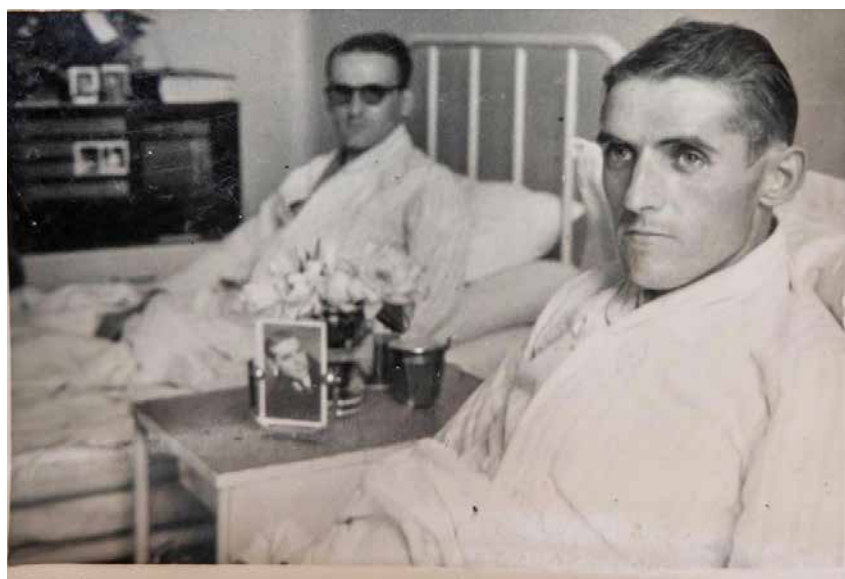

Het concentratiekamp van Neuengamme
©KZ-Gedenkstätte Neuengamme

Het brandende passagiersschip SS Cap Arcona in de baai van Lübeck op 3 mei 1945. Bij het bombardement van de Cap Arcona en het vrachtschip Thielbeck kwamen meer dan 6000 concentratiekampgevangenen om het leven. (Bron: Wiki Commons)

Dossier over Justin Pieters

Na hun terugkeer uit de kampen, worden Justin (rechts) en Marcel (links) Pieters worden thuis als oorlogshelden ontvangen. Justin en Marcel op hun ziekbed in Genk. Uit de privécollectie van de familie, met dank aan Cédric Lagast.

Dossier over Justin Pieters

De directrice van de Arolsen Archives, Floriane Azoulay, geeft de persoonlijke effecten van Justin Pieters terug aan zijn familie, Bad Arolsen, 2022. Arolsen Archives Photo Collection

De familie Pieters krijgt een rondleiding in de archieven. Arolsen Archives Photo Collection

Dossier over **Justin Pieters**

Justin Pieters

De molenaarszoon Justin Pieters werd op 14 december 1922 geboren in Diepenbeek, nabij Hasselt. Als jonge man was hij samen met zijn één jaar oudere broer Maurice actief in het lokale verzet. In de zomer 1944 werden de broers samen en hun kompanen gearresteerd in Winterslag tijdens een nachtelijke razzia van de SS. De persoonlijke bezittingen van Justin (een horloge) en Marcel (een ring) werden in augustus 1944 geregistreerd in het kamp van Breendonk. Daarna werden de mannen gedeporteerd naar het concentratiekamp van Neuengamme, waar ze dwangarbeid moesten verrichten in de naburige fabrieken. Later overleefden beide broers het bombardement van de Cap Arcona, de Thielbek en de Deutschland IV in de baai van Lübeck, waarbij meer dan 6,000 concentratiekampgevangenen om het leven kwamen.

In april 1945 werden Justin en Maurice bevrijd en naar België gebracht. De uitgemergelde broers kregen thuis een heldenwelkom, maar weigerden te praten over de gruwelen die ze hadden meegemaakt. Marcel, van wie de ring nog steeds spoorloos is, emigreerde in 1948 naar de Verenigde Staten, waar hij op late leeftijd zijn verhaal liet optekenen door een Amerikaanse studente. Justin overleed in Genk in 2004.

Het horloge van Justin Pieters, door de Duitsers geregistreerd onder de naam 'Justine Pieters', werd in 2022 teruggegeven aan zijn familie.

Teruggave van het horloge van Justin Pieters ©Waldeckische Landeszeitung, Armin Haß

Appendix

Belgische effecten

in de Arolsen Archives

Ga zelf aan de slag in het archief!

- Ga naar de Arolsen Archives en selecteer 'België' in de landenlijst rechts bit.ly/3CJGPDx
- Hier vind je een lijst met de namen en effecten van onbekende oorsprong. Er kunnen ook Belgen in schuilgaan! bit.ly/3GVshM3
- Verken de Belgische cases op onze interactieve landkaart bit.ly/3ivZ9ta

- **AMEYE, Edmond**, geb. 29.6.1900 (gevonden)
- **BURM, Emiel Polydoor**, geb. 5.12.1919 (vermist)
- **DE CEUR, Karel (Charles)**, geb. 21.2.1903 (gevonden)
- **DE PAAUW, J.**, geb. ? (vermist)
- **DE RIJKE, Prosper**, geb. 25.7.1908 (gevonden)
- **DE VILLA CASTILLO, Eugenius**, geb. 22.5.1908
- **DECREMER, Elie**, geb. 1.6.1896 (vermist)
- **DENJANNATH, Erich (Emil)**, geb. ? (vermist)
- **DEWEER, Josephine Zoe**, geb. 9.3.20 (gevonden)
- **KERTS, Valery**, geb. 14.3.1922 (vermist)
- **LAURENT, Florian**, geb. 29.8.1918 (gevonden)
- **LESBERGHE, Eugene**, geb. 4.2.1906 (gevonden)
- **ORIS, Melchior Alfons**, geb. 26.3.1920 (gevonden)
- **PIETERS, Justin**, geb. 14.12.1922 (gevonden)
- **UYTDEHOEF, Marcel**, geb. 20.11.1914 (gevonden)
- **VAN DELSEN, Rene**, geb. 2.5.1921 (vermist)
- **VANDENBOOM, Claire**, geb. 20.4.02 (gevonden)
- **WOLUWE, Jan**, geb. 14.5.1913 (gevonden)

Appendix

#StolenMemory in België

Kazerne Dossin, Mechelen
@Kazerne Dossin

Egmontpaleis, Brussel
@Arolsen Archives

Minister van Buitenlandse Zaken,
Hadja Lahbib, bezoekt de
#StolenMemory-tentoonstelling in
Breendonk @Arolsen Archives

Appendix

#StolenMemory in België

Grote Markt, Lier (@David Legreve)

Schoolkinderen bezoeken de tentoonstelling in Gembloux en Sankt-Vith
@EricaDonis /@Arolsen Archives

#StolenMemory in Eupen
@Stadt Eupen

Appendix

#StolenMemory in België

Waals minister Christie Morreale bezoekt de tentoonstelling aan het Rijksarchief in Luik @asbl Celida

Egmontpaleis, Brussel @FOD Buitenlandse Zaken. Het Belgische luik van #StolenMemory kwam tot stand met steun van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Tot medio 2022 was België voorzitter van de Internationale Commissie die de Arolsen Archives beheert.

Egmontpaleis, Brussel @FOD Buitenlandse Zaken. Het Belgische luik van #StolenMemory kwam tot stand met steun van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Tot medio 2022 was België voorzitter van de Internationale Commissie die de Arolsen Archives beheert.